

Saksbehandler:
Terje Skau, telefon: 33 40 60 35
Økonomi

Kommunale gebyrer 2025

Utvalg	Møtedato	Type	Saksnummer
Utvalg for miljø, teknikk og næring	20.11.2024	PS	089/24
Formannskapet	25.11.2024	PS	117/24
Kommunestyret	11.12.2024	PS	182/24

Kommunedirektørens innstilling

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2025:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Det fremlegges egen sak om tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

Vedtatt som innstilling fra Formannskapet, 25.11.2024

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2025:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Det fremlegges egen sak om tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

20.11.2024 Utvalg for miljø, teknikk og næring:

Møtebehandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

UMTN - 089/24 Vedtak:

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2025:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Det fremlegges egen sak om tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

25.11.2024 Formannskapet:**Møtebehandling:**

Innstilling fra utvalg for miljø, teknikk og næring ble enstemmig vedtatt.

FSK - 117/24 Vedtak:

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2025:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Det fremlegges egen sak om tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

11.12.2024 Kommunestyret:**Møtebehandling:**

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

KST - 182/24 Vedtak:

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2025:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Det fremlegges egen sak om tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

Sammendrag:

Kommunaltekniske gebyrer fastsettes årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen. Gebyrene er beregnet i henhold til selvkostforskriften.

Forslag til årsgebyr, inkl mva, for en normalhusholdning (71-300 m² og stipulert forbruk 200 m³):

Vann kr 5 884

Avløp kr 9 499

Renovasjon kr 3 688

For feiing blir gebyret kr 521

For slam blir gebyret kr 1 251

Miljøgebyr for tilsyn av private avløpsanlegg blir kr 800

Det fremlegges egen sak om tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

Vedlegg:

Kommunale gebyrer gjeldende fra 01.01.25

Bakgrunn for saken:

Kommunaltekniske gebyrer fastsettes årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Faktagrunnlag:

Gebyrene er beregnet i henhold til kommuneloven § 15-1 og selvkostforskriften.

Rettslig grunnlag:

Gebyr for vann og avløp er gitt med hjemmel i vass- og avløpsanleggslova § 3 om "kommunale vass- og avløpsgebyr".

Gebyr for dekning av kostnader på avfallssektoren og gebyr for tømming av septiktanker mv. er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 34 om avfallsgebyr.

Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser er gitt med hjemmel i forurensningslovens § 52 a.

Gebyr for feiing er gitt med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernlovens § 28.

For avfall og slam skal kostnadene fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene i hht loven. For de øvrige områdene er selvkost den øvre rammen for gebyrer, men kommunen er ikke pålagt full kostnadsdekning.

Forholdet til kommuneplanen:**Vurderinger:**

Nedenfor følger en oversikt som viser de forskjellige kostnadskomponentene innenfor hvert av gebyrområdene i 2025. Kapitalkostnader utgjør en vesentlig del av gebyrgrunnet for vann og avløp. Gebyrgrunnet består i hovedsak av direkte utgifter for de øvrige gebyrområdene.

2025 (tall i hele tusen kroner)

	Vann	Avløp	Reno- vasjon	Feiing	Slam	Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser
Direkte driftsutgifter	77 766	127 923	77 517	10 542	3 287	1 946
Direkte kapitalkostnader	54 076	97 317	2 753	0	0	0
Indirekte kostnader	1 653	2 139	590	92	48	108
Gebyrer/inntekter	-140 365	-227 347	-82 324	-10 115	-2 402	-2 116
Til(+)/fra(-) fond	6 870 *)	-32 **)	1 464 *)	-519	-933 **)	62

*) Tar inn tidligere uinndekket beløp **) Øker uinndekket beløp

Kalkylerente

Grunnlaget for beregning av den kalkulatoriske rentekostnaden er gjennomsnittet av restverdien av de varige driftsmidlene per henholdsvis 01.01. og 31.12. i det aktuelle året. Det skal benyttes en kalkylerente som er lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente pluss et tillegg på 0,5 prosentpoeng. Det kan ikke benyttes andre kalkylerenter. Det kan heller ikke benyttes faktiske renter. For budsjett 2025 er det lag til grunn en kalkylerente på 3,84%. I budsjett 2024 ble det benyttet en rente på 4,69%.

Årsgebyr - fastledd og variabelt ledd

Tønsberg kommune har en todelt gebyrmodell, som består av et fastledd og et variabelt ledd (forbruksgebyr). I budsjett 2024 var fordelingen mellom fastledd og forbruksledd slik:

	Vann	Avløp
Fastledd	25%	30%
Variabelt ledd	75%	70%

Det foreslås å beholde denne fordelingen i budsjett 2025.

Endringer i gebyrområdene fra 2024 til 2025

Vann:

Gebyret øker med 14,0% for en normalhusholdning i 2025. Fastleddet blir kr 1 509 pr år og variabelt ledd blir kr 21,88 pr m³ (begge beløp inkl mva). For en normalhusholdning tilsvarer dette et gebyr på kr 5 884. Driftskostnadene er redusert fra budsjett 2024 til budsjett 2025. Dette kommer av reduserte kostnader i forbindelse med kjøp av vann fra Vestfold Vann IKS. Selv om det blir lavere driftskostnader økes gebyrene likevel. Årsaken til dette er at det ved gebyrfastsettelsen for 2024 ble vedtatt gebyrer som ikke fullt ut dekker selvkost. Dette ble gjort for å få til en gradvis økning av

gebyrene i stedet for å få en enda større økning i 2024. I 2025 budsjetteres det med å ta inn igjen deler av tidligere uinndekket beløp. Målsettingen er å ha midler på selvkostfondet igjen ved utgangen av 2027.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 11,0% i 2026 og 10,0% i 2027. Det forventes en reduksjon i gebyrene på 4,9% i 2028

Tilknytningsgebyrene holdes uendret.

Avløp

Gebyret øker med 8,0% i 2025. Fastleddet blir kr 2 841 pr år og variabelt ledd blir kr 33,29 pr m³ (begge beløp inkl mva). For en normalhusholdning tilsvarer dette et gebyr på kr 9 499. Driftskostnadene øker, og det meste av økningen skyldes økte utgifter til Tønsberg Renseanlegg IKS. På samme måte som for vann ble det også for avløp vedtatt gebyrer som ikke fullt ut dekker selvkost i budsjett 2024. I 2025 budsjetteres det med gebyrer som dekker selvkost.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 6,0% i 2026, 5,7% i 2027 og 5,5% i 2028

Tilknytningsgebyrene holdes uendret.

Renovasjon:

Gebyret øker med 7,5% og blir kr 3 688 inkl mva for en normalhusholdning. Driftskostnadene til Vesar øker. I budsjett 2024 ble det budsjettert med fondsbruk. For 2025 budsjetteres det med inntekter som er større enn kostnadene, slik at uinndekket beløp fra 2024 delvis kan tas inn igjen.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 6,5% i 2026, 1,0% i 2027 og 0,5% i 2028.

Feiing :

Gebyret økes med 5,9%. Økte utgifter til Vestfold Interkommunale Brannvesen er hovedforklaringen på hvorfor gebyrene øker.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 5,6% i 2026, 5,5% i 2027 og 5,0% i 2028.

Slam:

Gebyret øker med 59,9%, fra kr 783 til kr 1 251 inkl mva. Kostnader til kjøp av tjenester og en økt andel av egne ansatte som arbeider med denne tjenesten fører til gebyrøkningen. Dessuten bortfaller fondsbruken som lå til grunn i budsjett 2024. Det budsjetteres med et uinndekket beløp på 0,9 mill kroner i 2025. Dette tas inn gjennom videre gebyrøkning i økonomiplanperioden.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 50,0% i 2026 og 44,0% i 2027. Det forventes en reduksjon i gebyrene på 25,0% i 2028.

Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser:

Miljøgebyr for tilsyn av private avløpsanlegg (årsgebyr) og saksbehandlingsgebyr for utslippstillatelser blir uendret i 2025.

Endring i gebyrene for en normalhusholdning (beløp inkl mva):

	2024	2025	Endring i kroner	Endring i %
Vann	5 160	5 884	724	14,0%
Avløp	8 795	9 499	704	8,0%
Renovasjon	3 430	3 688	258	7,5%
Feiing	492	521	29	5,9%
Sum	17 877	19 592	1 715	9,6%
Slam	783	1 251	468	59,9%
Miljøgebyr for tilsyn av private avløpsanlegg	800	800	0	0%

Endring i merverdiavgift

I statsbudsjettet for 2025 foreslår regjeringen å redusere merverdiavgiften på gebyrer for vann og avløp fra 25% til 15%. Det tas sikte på at den reduserte satsen får virkning fra 1. mai 2025. Med bakgrunn i de foreslåtte gebyrene i tabellen ovenfor, vil helårseffekten av denne endringen medføre at sum gebyr for en normalhusholdning øker til kr 18 361 i stedet for kr 19 592. Vedlagte gebyrregulativ vil bli oppdatert når det er fattet vedtak om redusert merverdiavgift.

Tilleggsgebyr for påslipp av avløpsvann til kommunalt avløpsnett

Tilleggsgebyret beregnes etter forbruk og belastes virksomheter som har en betydelig forurensning utover normalt avløpsvann. Det er næringsmiddelindustrien som kvalifiserer for dette gebyret og som derfor får en vesentlig tilleggsregning på gebyrene. Deler av industrien har vært i dialog med kommunen om størrelsen på dette gebyret og vurderer at belastningen som følge av gebyret utfordrer virksomheten økonomisk. Kommunene kan velge å beregne og belaste dette gebyret, og det er noe ulik praksis knyttet til dette i kommunene. I Tønsberg kommune ble tilleggsgebyret innført med virkning fra 2016. Hensikten med gebyret er at forurenser skal dekke kostnaden som aktiviteten medfører. Kommunedirektøren ønsker å se på dette gebyret på nytt, både når det gjelder størrelse og omfang og foreslår derfor at dette gebyrprinsippet legges frem for politisk behandling i løpet av 2025.

Utvikling i selvkostfond i hele tusen kroner (pr 31.12)

	Prognose 2024	2025	2026	2027	2028
Vann	-30 174	-24 330	-15 613	586	336
Avløp	-705	-766	-472	362	379
Renovasjon	-7 065	-5 845	-1 836	421	358
Feiing	878	383	110	11	49
Slam	-591	-1 565	-1 488	65	212
Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og	355	433	445	389	256

saksbehandling av utslippstillatelser					
Sum fond	-37 302	-31 690	-18 854	1 834	1 590

Et overskudd som er avsatt til selvkostfond skal gå med til å dekke et fremtidig underskudd. Når det fremføres et overskudd, må det altså planlegges for at gebyrinntektene i kommende år må settes lavere enn årets gebyrgrunnlag, slik at overskuddet blir tilbakeført. Dette vil da skje gjennom bruk av selvkostfond som finansierer underskuddet. Det er frist på fem år for å tilbakeføre overskudd.

Et fremførbart underskudd skal dekkes inn av fremtidig overskudd. Når det fremføres et underskudd må det altså planlegges for at gebyrinntektene i kommende år må settes høyere enn årets gebyrgrunnlag, slik at underskuddet blir dekket inn. Det er en frist på fem år for å dekke inn fremførbart underskudd.

Som vi ser av tabellen ovenfor ligger det an til at vann, avløp, renovasjon og slam har uinndekket beløp pr 31.12.24. For å unngå en for stor gebyrøkning ble det i 2023 og 2024 budsjettert med uinndekket beløp for vann og avløp. Uinndekkede beløp må midlertidig finansieres av kommunens øvrige resultat/disposisjonsfond og tas inn igjen gjennom gebyrer de neste årene. Tabellen viser at det totalt for alle tjenesteområdene er forventet uinndekket beløp på 37,3 mill kroner pr 31.12.24. Det er budsjettert med at dette vil reduseres med 5,6 mill kroner i løpet av 2025. Det er lagt opp til at alle områdene vil ha et positivt selvkostfond pr 31.12.27. Dette er også målsettingen i inneværende økonomiplan.

Konsekvens for oppnåelse av FNs bærekraftsmål:

Ikke vurdert.

Effekt for klima:

Ikke vurdert.

Konsekvenser for barn og unge:

Ikke vurdert.

Alternative løsninger:

En mulighet for å redusere gebyrene for vann og avløp er å bruke mindre midler på investeringer. Det er flere ulemper med dette alternativet. Investeringene må reduseres mye før det får noen betydelig effekt for gebyrene. Dersom investeringene på ledningsnettet eksempelvis reduseres med 10 mill kroner på vann og 10 mill kroner på avløp i 2025, vil det kunne medføre en reduksjon i gebyrene for en normalhusholdning på kr 27 inkl mva for vann og kr 29 inkl mva for avløp i 2026. Avskrivninger og renter av investeringer i 2025 får full effekt på gebyrene i 2026. Ved store reduksjoner i investeringer, og spesielt hvis det vil gjelde for mange år framover, vil det kunne få mange konsekvenser. Når investeringsmidlene reduseres, blir det mer kostbart på drift. Store reduksjoner i investeringer vil kunne føre til flere vannlekkasjer, og målet om reduksjon av vannlekkasjer vil ikke nås. Det kan oppstå flere avløpsbrudd, med økt utslipp av avløp til bekk og sjø. Krav fra statsforvalteren om maks 2% utslipp årlig vil ikke kunne oppnås på lang sikt. Takten for tilknytning av spredt avløp kan bli redusert. Man vil ikke kunne klare å tilknytte boliger med spredt avløp innen 2030, av de som i dag går direkte til bekk og sjø. Prosjekter innenfor reduksjon av overvann vil måtte reduseres, som igjen vil medføre at vi vil rense unødvendige mengder med overvann i lengre tid fremover enn forutsatt.

Kommunestyret kan vedta at det ikke skal være full kostnadsdekning for vann, avløp, feiing og tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser. En slik løsning vil medføre at disse områdene subsidieres av kommunens øvrige drift, og det vil da gå ut over andre tjenesteområder.

Kommunestyret kan vedta en annen fordeling mellom fastledd og variabelt ledd (forbrugsgebyr) for vann og avløp.

Økonomiske konsekvenser:

Prisen for tjenesteområder som behandles i denne saken beregnes etter prinsippet om selvkost. Det betyr at kommunen krever betaling for hva det koster kommunen å tilby slike tjenester.

Konklusjon:

Gebyrene for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser, slik de framgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2025. For en normalhusholdning vil økningen inkl mva fra 2024 til 2025 være på kr 1 715. Det er en økning på 9,6%. Slam og miljøgebyr for tilsyn av private avløpsanlegg er unntatt fra denne summen. Vedlagte gebyrregulativ vil bli oppdatert når det er fattet vedtak om redusert merverdiavgift.

Videre behandling:

Saken avgjøres av kommunestyret.

Tønsberg kommune, 31.10.2024

Mette Vikan Andersen
kommunedirektør

Torunn Årset
kommunalsjef